

VIATGES

Passejant pel nord-est de la Xina

text i fotografies: Josepa Blanch

Beijing. Temple del Cel

Beijing. Ciutat prohibida

Un viatge de feina ens va portar al nord-est de la Xina. Les llargues hores de vol, sempre de cara al dia, són tan avorrides que, quan em canso de llegir, fins i tot faig mots encreuats, sudokus, i menjo pa amb mantega, coses que mai no faig a la meua vida normal. Des de l'alçada, i quan ja som a prop d'aterrar, un esgarrifós barret de contaminació tapa la gran ciutat. Greu problema a tot el país. Només amb la simple constatació de l'altíssim increment diari del nombre d'automòbils, en tenim prou per entendre una de les causes que produeixen aquest fet.

Arribem a Beijing, capital d'aquesta vasta nació. Com que la nostra agenda és molt ajustada i no volem perdre l'ocasió de fer una mica de turisme, anem directament i morts de son a Badaling, a veure la Gran Muralla. Espectacular, com una serp o un drac, carena turons i muntanyes, rampant cap al cel, i es perd en l'horitzó verd i ufanós d'aquesta zona de roques calcàries, revestides de vegetació. Ens barregem amb una munió de xinesos -la majoria porten ombrel·la per al sol- que també han fet seva la dita, aquí retolada arreu, de "Qui puja a la Gran Muralla, ja és un heroi". I amb una certa dificultat, ja que fa molta pujada, els graons són irregulars i la rampa mal feta, ascendim fins a la segona torre de guaita, des d'on encara és més notable la grandiositat d'aquesta antiga barrera, que va des del desert de Gobi fins al Mar Groc.

Visitem també les tombes de la Dinastia Ming. L'espai exterior, jardins, molt ben arranjat, però l'espai interior de les tombes és fred i els sarcòfags són quatre caixes de fusta mal pintades de vermell i sense cap gràcia ni ornamentació. A més, el lloc fa mala olor, sembla d'algun desinfectant.

El xofer que ens acompanya porta sempre guants blancs, ens avitualla d'aigua i dolços per refer-nos cada vegada que retornem al cotxe. Arriba un moment que, malgrat que li agraiem l'hospitalitat, ja no sabem què fer de les galetetes.....

A la nit, ens conviden a sopar en un restaurant situat en una antiga casa xinesa. A l'entrada, peixeres amb peixos vius per escollir, i mostrari físic de tots els plats de la carta. Ens ofereixen *hot-pot*, que és com una *fondue* amb carn de xai i vedella, però amb aigua bullent en lloc d'oli, sopa de verdures, ànec lacat, sopa d'aleta de tauró, *papillotte* de peix embolcallat amb fulla de lotus, bambú, arròs, porc i pollastre amb salsa de soja, te verd, cervesa d'algues i aigua sempre calenta o natural, ja que a la Xina no prenen cap aliment ni beguda freds. Com a estri, només "palillos". Per postres, el pastisset de la lluna, galeta farcida de melmelada de fesol, omnipresent a tot el país, ja que ara, al mes de setembre, es celebra la diada de la lluna. Ho tastem tot, i ho trobem molt bo. És una alimentació molt sana i baixa en calories. De retorn cap a l'hotel, i per pair una mica tanta disbauxa, passegem pels *hutongs*, carrers que encara conserven cases baixes, amb patis enllosats i el pavelló de la sort, habitatge per als més grans de la família, centrat al pati i sempre orientat cap al sol.

Ja descansats i abans de començar la feina, ens queda una mica de temps per visitar la Ciutat Prohibida, habitatge dels emperadors, les seves famílies, les concubines, els ministres, la guàrdia.....Un cop traspassada la porta d'entrada, on hi ha fixat un gran retrat de Mao, se succeeixen els palaus, les estances, els patis, els ponts, els rierols, els jardins..... Tot és un museu. Va estar habitat fins a principis del segle XX per l'últim emperador, Puyi, la història del qual va ser rigorosament portada a la pantalla per Bernardo Bertolucci. Ara, els palaus principals, com el de la Suprema Harmonia i altres, estan en restauració, preparant-se per rebre l'allau de visitants que es preveu que tindran amb motiu dels propers Jocs Olímpics del 2008.

Suzhou. El jardí de l'Humil Administrador

La plaça de Tian'An Men és impressionant. Diuen que és la més gran del món. Al mig, s'hi alça el monument als Herois del Poble, en homenatge a la revolta de 1949, quan Mao-Tse Tung va accedir al poder, i també la tomba del dictador. Tota la plaça està envoltada d'edificis oficials, construccions fredes i de grans dimensions, també de l'època de la revolució. Per a molts xinesos, parlar de Mao encara és parlar d'un déu. Es lamenten de l'etapa de terror, posterior a la mort de Mao, però tenen clar que la instauració del comunisme i els sacrificis de tot un poble van ser necessaris i van donar el seu fruit. La ideologia comunista va deixar una gran empremta. Malgrat la repressió i l'adotzenament que va comportar, malgrat la negació de tota la seva anterior història, tant religiosa com cultural, estan cofois d'aquells anys de dictadura del proletariat. Encara actualment, a moltes fàbriques van vestits com a l'època Mao, i devia ser casualitat, però vaig veure una colla de treballadors, a l'hora del recés del migdia, que menjaven un mateix gelat i fins i tot em va semblar que obrien la boca al mateix moment. El nivell de vida és molt baix, per a nosaltres molt barat, un treballador de peu de màquina cobra un sou mensual de 1500 yuan, això són 150 euros aproximadament.

El Temple del Cel s'alça enmig de preciosos jardins, és magnífic i molt bell. Ha estat molt important a la seva cultura, perquè s'hi pelegrinava per demanar una bona collita fins fa molt poc temps, ja que la Xina era un país bàsicament agrícola, i el fet de poder recollir el que s'havia sembrat era de primera necessitat.

Visitem també, de passada, el Palau d'Estiu, també residència imperial, antigament als afores de la ciutat. Altra volta, conjunt d'habitatges sumptuosos, ara

al mig de boscos i parcs, llacs i jardins, té quasi tres quilòmetres quadrats. Com que no en devien tenir suficient amb la magnificència i els espais de la Ciutat Prohibida, gairebé vuit-cents palaus, es van haver de construir una segona residència..... on es traslladaven a passar l'època de més calor.

Els jardins tenen gran rellevància a tot el país. A Suzhou, ciutat plena de canals, el jardí de l'Humil Administrador és d'un refinament extremat. Bonsais, pedres erosionades, nenúfars, flors de lotus, aigua, peixos de colors, estanques, ponts.... Sentim cantar, semblen orenetes dalt d'un fil. Visitem una farmàcia. Peixos secs, algues, banya de cérvol, herbes de tota mena..... Les lletges estan plenes de pots i calaixos perfectament ordenats i la romana a punt per pesar les onzes que demana el metge per obtenir la fórmula magistral.

A les zones rurals, vam fer molts quilòmetres per carretera, hi ha petits nuclis de població, amb cases de totxana, totes iguals, amb poques obertures, i sempre amb els camps de conreu i les hortes al voltant. De tant en tant, s'hi veu una única bandera que recorda les nostres antigues colònies tèxtils. Arreu, els pagesos treballen la terra, que en aquesta zona, molt a prop de la costa, és de regadiu. Arran dels llocs turístics, parades de fruita, preciosa, variada i bona.

Viatjar en cotxe, ja sigui per ciutat o carretera, és digne d'esment. Sempre volen anar al davant, tenen pressa, i passen per allà on poden, les voreres d'emergència de les autopistes són un carril més, avançar per la dreta és habitual, si pensen que han de fer un canvi de sentit el fan sense cap problema, els passos de vianants són per fer bonic, només paren si és un gos el que creua el carrer, les botzines eixorden, però no s'escriu mai ni s'enfaden, com que tots ho fan igual de malament, es tracta de saber esquivar i anar fent.....I tot això al mig de milers de bicicletes, motos elèctriques, són l'únic vehicle amb motor que no contamina ni fa soroll, *rik-shaws* i

persones, milers de persones atrafegades amunt i avall, enmig d'aquest caos que, evidentment, per a ells, guarda un ordre. Es curios veure'ls descansar, a la parada de l'autobús o fent petar la xerrada, la majoria de xinesos s'ajupen amb les cames doblegades i sense recolzar el cul a terra. Són tan menuts que el seu cos és totalment elàstic.

Encara que una mica forçat, vam fer un forat a l'agenda i vam viatjar fins a Xi'An, per veure la tomba del primer Emperador de la dinastia Qing, Qing Shi Huangdi (221-207 aC.) L'emoció d'entrar a la sala i veure ben afilerats i ben arrengrats els 6000 guerrers de terra cuita, de talla una mica més alta que la normal de l'època, tots diferents, amb les seves faccions ben diferenciades, amb el seu uniforme en funció del rang i de la posició que ocupaven en el seu exèrcit, amb els carros i els cavalls preparats per la lluita, és un moment indescriptible, apassionant. Xi'An va ser durant molts anys la capital del país. A la zona, plena de turons, sembla ser que tot són tombes d'emperadors i personatges rellevants. De moment no les poden obrir, ja que el contacte amb la llum i l'aire fa perdre els colors. Estan en tractes amb França per obtenir un producte que garanteixi la conservació cromàtica. Els arqueòlegs tenen indicis de troballes encara més espectaculars que aquesta. Des que vaig llegir al diari la notícia de la descoberta, l'any 1974, per part de dos pagesos que volien fer un pou, em feia moltíssima il·lusió aquesta visita. No em va decebre gens, al contrari, vaig trobar totalment justificats els vols de més que vam fer i el fet d'haver d'ajustar una mica més les hores de feina.

Shanghai és l'exponent d'una ciutat moderna. El Yang-Tse Kiang, immens i molt cabalós, separa l'antiga ciutat, el Bund, cases baixes, carrers arbrats, edificis d'aire anglès, del Pudong, *skyline* de cara al riu amb gratacles d'infart. Actualment és la ciutat xinesa dels negocis i el consum. Totes les grans marques hi tenen botiga pròpia, compartint espai amb els seus

VIATGES

imitadors, que ben a prop tenen grans galeries comercials plenes de còpies. Fins i tot, aquestes còpies les fan amb certificat de garantia perquè semblin autèntiques.

País de grans contrastos, la seva cultura ens és molt desconeguda. És un món barrejat de misticisme i mitologia. Molt lligats a la natura, l'aigua els invoca moments màgics, els peixos de colors els donen pau, el sol i la lluna els guien pels camins del bé i del mal, les icones d'animals fan un efecte protector, les pedres els porten sort..... Les històries, contes, amb personatges reals i ficticis sempre són dissortades, habitualment tenen un component religiós i sobrenatural. Els noms dels temples i dels llocs sagrats evidencien aquest lligam oníric. A Hangzhou, La Muntanya Que Va Venir Volant, amb una pila de figures de budes diferents esculpits a la seva roca, el Búfal del Llac Occidental, el Temple de la Pau de l'Ànima..... Diuen que, a qui va a fer una ofrena i a demanar quelcom en aquest últim temple se li concedeix sempre, i per aquest motiu el recinte sempre és ple a vessar. La comunitat de monjos que se n'ocupa i hi té la residència, fa pagar 45 yuans per entrar, això equival a 4.5 euros..... Aquí, l'espiritualitat queda una mica en contradicció.

Suzhou

Entrar en tren a les grans urbs i veure els barris més pobres és aclaparador. Als carrers no hi ha llum, a les cases es veu una claror esmorteïda, gairebé imperceptible, quan arribes al centre de les ciutats els neons i la il·luminació fan mal als ulls.....

Els seus hàbits són molt diferents als nostres. Sempre hi ha persones que tenen cura dels espais públics oberts, parcs i jardins, però no es pot anar als lavabos. Un forat a la terra, brut i fastigós gairebé sempre, recomana l'abstenció. Freguen sovint, però mai netegen la baieta, i sempre amb la mateixa aigua a la galleda. Escupen sense mirament, fins i tot des de la finestra del taxi. Les edificacions de l'etapa comunista es fan notar, perquè són atrotinades, brutes i deixades. Als barris perifèrics, tots els baixos dels edificis són comerços, petites entrades amb porta metàl·lica i on venen qualsevol cosa. Tot brut i mig malmès.

Després de recórrer el territori de nord a sud, arribem a la conclusió que la Xina és un país emergent i treballador. Són molts, però tenen molta feina, sobretot si la volen fer ben feta, tal i com proclamen.●